

Allah “Mütevazı” Olanı Yüceltir

● ● Ömer Özdemir

“Tevazu”, alçak gönüllü olmak, insanlara tepeden bakmamak, kendini insanlara karşı büyük göstermemek, kendinden aşağı statüde bulunan insanları küçümsemek gibi anlamları ifade etmektedir. Tevazu, kişinin başkalarını küçük görerek kendini onlardan üstün görmek anlamına gelen kibrin tam zıddıdır aynı zamanda. Kibir, Allah’ın en hoşlanmadığı davranışlardandır: “Küçümseyerek insanlardan yüz çevirme ve yeryüzünde böbürlenerek yürüme! Zira Allah, kendini beğenmiş, övünüp duran kimseleri asla sevmez.” (Lokman, 31/18). Allah, mütevazı kullarını ise şöyle övmektedir: “Rahmân’ın kulları, yeryüzünde vakar ve tevazu ile yürüyen kimselerdir. Cahiller onlara laf attıkları zaman, “selâm!” der, geçerler.” (Furkân, 25/63).

Müslüman hem mütevazı hem de vakarlı olmalıdır. “Vakar”, ağırbaşlı olmak, Müslümana yakışan ciddiyet ve onurlu duruşu sergilemek gibi anlamlara gelir. Bu bağlamda

Müslüman, yeri geldiğinde mütevazı yeri geldiğinde ise vakur bir duruş sergilemelidir. Nitekim Fetih Sûresi 29. ayette bu husus şöyle ifade edilmektedir: “Muhammed, Allah’ın peygamberidir. Onunla beraber olanlar kâfirlere karşı kararlı ve tavizsiz, kendi aralarında ise son derece merhametlidirler.”

Tevazu’nun bir adım aşağısı “zillet”, vakar’ın bir adım yukarısı kibir’dir. Bu ince çizgide sağlam bir duruş sergilemek kolay değildir. İslam dinini doğru anlayıp, yaşayanlar, tevazu ve vakar çizgisini her daim korumuş ve güzel ahlakın örneklerini bu ince çizgi üzerinde sergilemişlerdir. Yüz yıllarca dünyaya hükmetmiş, çok farklı dinden, dilden, renkten, ırktan ve farklı farklı kültürlerden insanları bir arada barış, kardeşlik ve huzur içinde idare etmiş Osmanlı’ya baktığımızda bunun sırrını güzel ahlakta görürüz. Adalet, doğruluk, merhamet, tevazu ve vakar... Bunların içinde “tevazu”nun özel bir yeri vardır. Şimdi tevazu örneklerinden birine hep birlikte bakalım:

39. ÜNİTE AHLAK

AHLAK / Allah “Mütevazı” Olanı Yüceltir	145
ADAB-I MUAŞERET / Mideden Ahiretime Giden Helal Yol	147
GÜNCEL / Engellilere Acımak mı Yoksa Onları Anlamak mı?	151
YERLİ KANDİLLER / Cahit Zarifoğlu	152
PEYGAMBER KISSALARI / Hz. Hûd (a.s)	154

Hadise Osmanlı ordusunun Mısır seferinden dönüşü sırasında yaşanır: Yavuz Sultan Selim, Mısır seferine çıkar ve o günün en güçlü devletlerinden biri olan Memlük Devleti'ni önce Mercidabık sonra da Ridaniye Savaşı'nda mağlup ettikten sonra sekiz ay Kahire'de kalır ve devletin sınırlarını tam üç kat büyütür. Beraberinde Mukaddes Emanetleri ve İslam Halifesi rütbesini de almış olarak İstanbul'a döner. Tabi böyle muhteşem bir dönüşü karşılamak üzere İstanbul halkı günlerdir adeta ayakta beklemektedirler. Nihayet Osmanlı ordusu Üsküdar'a geldiğinde henüz gündüz vakti olmasına rağmen Yavuz Sultan Selim çadırların kurulması emrini verir. Orduda bulunanlar şaşırır: "Efendim! Derler, geldik, saray karşıda, gemiler yanaşacak ve siz aylardır ayrı kaldığınız eşiniz ve çocuklarınıza kavuşacaksınız. Ayrıca İstanbul halkı da günlerdir sizi karşılamak üzere ayakta beklemektedir."

Yavuz Sultan Selim, Osmanlı'nın nasıl uzun yıllar dünyaya hâkim olduğunun sırrını şu sözler ile ortaya koyar: "Hayır, şayet biz gündüz şehre girersek halk günlerdir ayakta bizi bekliyor. Bizi alkışlarlar ve bu başarıyı bizden bilirler. Bu şekil-

de kalbimize bir gurur ve kibir girebilir. Hâlbuki bu başarı bizden değil yalnızca Allah'tandır" der. Böylelikle koca orduyu şehre sokmadan Üsküdar civarında konaklatır ve şehre ancak gece karanlık çöküp insanlar yataklarına çekildikten sonra sessiz sedasız girerler.

Bir başka örnek ise: İslam'ın Batı'ya açılan kapısı olan Endülüs'ü fetheden büyük İslam komutanı ile ilgilidir. Tarık b. Ziyad, Endülüs'ü fethedip, Vizigot krallığını devirir, krallık sarayına girer, ağızına kadar altınlar, mücevherler, elmaslarla dolu hazinelerin üzerine çıkar ve tüm insanlığa şu ibret dolu sözleri söyler: "Ey Tarık! Dün bir köleydin, bugün muzaffer bir komutansın, yarın toprağın altına girip hesap vereceksin. Gururlanma, şımarma!"

Evet, Müslüman mütevazı olmalı, fakat mütevazı olayım derken de asla zillete düşmemelidir. Yeri geldiğinde İslam'ın şanına yaraşır vakarı korumalı, yalnız vakarlı olmak adına kibre de bürünmemelidir. Nitekim Allah, bu hassas noktayı gözeten mü'minleri şöyle tarif etmektedir: "Onlar mü'minlere karşı alçak gönüllü, kâfirlere karşı onurludurlar" (Mâide 5/54).

Mideden Ahiretimize Giden Helal Yol

●● Ayşenur Şenol

Beslenme ile başlar, devam eder hayatımız. Anneler azami dikkat gösterirler bebekleri kendi fiziksel bünyelerindeyken, bilirsiniz. Yediklerine, içtiklerine, kalorisine, besin değerine vs vs. Bunlar bebeğin tüm gelişim alanları için önemlidir. Etkileri bir ömre ve dahi ahirete uzanır. Beslenme önemlidir çok: hayatı ihtiyacımız olmakla beraber fiziksel yapımızı, sağlığımızı, hatta şahsiyetimizi, hatta ve hatta dinî hayatımızı, ibadetlerimizi etkiler. Halkımız bu etkileri günlük dilimize de taşımıştır. Mesela iyi, güzel, ahlaklı davrananlar için "helal süt emmiş" derken aksi davrananlar için "sütü bozuk" gibi kalıplar kullanılır. İlk besinimizle ahlaki hallerimiz ilişkilendirilmiş oluyor. Yine sütanne meselesi de bu açıdan etkileyicidir. Bir bebek hiçbir genetik yakınlığı bulunmasa dahi, annesi olmayan herhangi bir kadından bir su bardağı kadar süt emdiği zaman şartlar sağlandığında o kadın bebeğin sütanesi kabul edilebiliyor. Bir bardak anne sütü, hamilelik, doğurma olmadığı halde anne-evlatlık bağı kurabildiğine göre gıda ciddi derecede önemlidir.

Gelelim dünya hayatımızın miladına. Allah, Hz Âdem ve eşi Havva'ya dilediklerinden yemelerini, sadece belirttiği ağaca yaklaşmamalarını emretmişti. Şeytansa yasaklanan ağacın meyvesinden yemeleri için onlara vesvese verip kafalarını karıştırdı, bir de yemin etti: "Ben gerçekten sizin iyiliğinizi isteyenlerdenim." Adem ve eşi aldandı Şeytana ve yasaklanan şeyi yaptılar. Bu, Şeytanın insanoğluna ilk kötülüğü, yasak meyvenin yenilmesi de insanlığın ilk günahı oldu. Allah bu vaka neticesinde şöyle buyurdu; "Sizin için yeryüzünde bir süreye kadar yerleşme ve geçinme vardır. Orada yaşayacaksınız,

orada öleceksiniz ve oradan diriltilip çıkarılacaksınız." (A'raf 19-25)

İnsanın ilk sınavı yasaklanmış bir gıda olmuş, bununla beraber de dünya hayatımız başlamıştır. Buradan haram gıdanın insanı cennetten çıkaracak kadar önemli olduğunu çıkarabiliriz. Buradan bir sonuç daha çıkarabiliriz belki: Yasak gıda tesettüre de zarar verebilir. Rabbimiz uyarıyor: "Ey Âdemoğulları! Şeytan, ana-babanızı, ayıp yerlerini kendilerine göstermek için elbiselerini soyarak cennetten çıkardığı gibi sizi de aldatmasın!" (A'raf 7/27)

Yeryüzünde bize bir mühlet veren Allah bizleri öylece bırakmamıştır. Yeryüzünde ne varsa tamamını bizim için yaratan, sonra göğe yönelerek onları, yedi gök olarak tamamlayıp düzene koyan odur ve o, her şeyi hakkıyla bilmektedir. (Bakara 2/29) Gökten indirdiği yağmuru, yerden can bahşettiği rızıkları, hayvanları ve nice yarattıklarını istifademize sunmuştur: "Ey insanlar! Yeryüzündeki şeylerin helâl ve

temiz olanlarından yiyin; şeytanın peşinden gitmeyin, çünkü o apaçık düşmanıdır. (Bakara 2/168) İstifademize sunduklarına getirdiği şartlar, Helal ve Tayyib (temiz, hoş) olması.

“Ey iman edenler! Size verdiğimiz rızıkların temiz olanlarından yiyin ve Allah’a şükredin; eğer ona kulluk ediyorsanız. Allah size yalnızca leşi, kanı, domuz etini ve Allah’tan başkası adına kesilmiş olanı haram kıldı. Ama biri zorda kalırsa, haksızlığa sapmadıkça, sınırı aşmadıkça kendisine günah yoktur. Biliniz ki Allah bağışlayıcıdır, merhametlidir” (Bakara 2/172-173)

Temiz rızık içine giren besinlerin sayısı çok fazla olduğundan, Allah, âyetinde bunları sayıp dökmek yerine sınırlı sayıda haramları sıralamaktadır. Bunlarla ilgili ayrıntılı bilgiye, ayetin tefsirlerine bakarak ulaşabilirsiniz. Yine de bakmamız gereken başka kaynaklar da olacak sevgili okurlar. Artık haramlar haram etiketiyle, helaller helal etiketiyle kesin olarak maalesef ki anlaşılıyor. E o zaman ne yapacağız? Durun durun panik olmaya gerek yok. Çünkü helal ve haram tespitleri için yapılan çalışmalar mevcut, biraz araştırmaya ihtiyacımız var. Ve üzgünüm ama binlerce katkı maddesinden (Gimdes’in bir raporunda 3500 tane geçmiş) içinde haram olanları anlayabilecek

kadar bilgi sahibi olmak bizim sorumluluğumuzda ve tabii etiket okuma alışkanlığı kazanmamız da. Çünkü artık haramlar süslü paketlerin içinde ve ismini anlamadığımız kelimelerin arkasına gizlenmiş halde. Şeytan gibi bizi çağırıyor ve yemin ediyor: “Ben gerçekten sizin iyiliğinizi isteyenlerdenim, hadi ye çok lezzetli ahh hadi ama canım içinde ne olabilir ki bak tadına çok lezziz, bir kere iç bir kereden bir şey olmaz, bağımlı mı olacaksın hemencecik.” Bitten yengeç ayaklarına, kandan, insan saçına, domuzun midesinden kılına varıncaya kadar üretilen katkı maddelerinin haramları hakkında veya Kuran’da bahsedilen haramların tamamından bahsedip burada detaylı bilgi vermek mümkün değil fakat sorumluluğumuzu hatırla(t)mak mümkün. Zaruri durumlarda ise ruhsat yani izin var, ölmeyecek kadar.

“Ey iman edenler! Allah’ın size helâl kıldığı iyi ve temiz şeyleri (siz kendinize) haram kılmayın ve sınırı aşmayın. Allah sınırı aşanları sevmez.” (Maide 5/87) Helal ve haram koyma yetkisi Allah’ındır. Sınırı aşmayın ifadesi “Helâli haram sayarak Allah’ın hükümlerine sınıra girmeyin” mânasında anlaşılabilir gibi, “Başkalarının haklarına tecavüz etmeyin.” veya “Helâl de olsa verilen nimetlerden yararlanırken mâkul sınırın ötesine geçmeyin, israftan kaçının” şeklinde de yorumlanmıştır.

Kısaca, kendimiz helali haram kılamayacağımız, haramı da yumuşatıp kılıfına uydurarak helal sayamayacağımız gibi, başkalarının da haram, helal türetme cürretlerine karşı uyanık olmamız, Allah’ın ve peygamberin bildirdiğinden haberdar olmamız gerekiyor.

Bir de helal ve haram noktasında şüphede kaldıklarımız oluyor kii, bunlarda ne yapalım o zaman? Bu konuda Allah Resûlü şu açıklamaları yapmaktadır: “Helâl bellidir; haram da bellidir. İkisinin arasında ise birtakım şüpheli şeyler vardır ki insanların çoğu bunları bilmezler. Kim şüpheli şeylerden sakınırsa, dinini ve ırzını korumuş olur. Kim de şüpheli şeylere düşerse harama düşmüş olur. Bu, tıpkı bir koruluğun etrafında hayvan otlatan çobanın durumuna benzer, sürüsü her an oraya girebilir. Bilin ki her hükümdarın bir koruluğu vardır. Allah’ın koruluğu ise onun haramlarıdır. Dikkat edin! Bedende bir et parçası vardır. O sağlam olursa bütün beden sağlam olur, ama bozuk olursa bütün beden bozulur. Dikkat edin! O et parçası, kalptir!” [Buhârî, İmân 39]

Allah Resûlü, haramlara yakın olan mayınlı bölgelerde durursak çobanın sürüsünün her an korunaklı bölgeden çıkabileceği ve çobanın koyunlarını kaçırabileceği misal, bizim de helal daireden çıkabileceğimizi bildirmiştir. “Seni şüphelendiren şeyleri

bırak, şüphelendirmeyenlere bak!” (Nesâî, Eşribe, 50) sözü her zaman akılda tutulması gereken nebevî bir düsturdu. İnsanların kalbine giden yolun geçtiği mide için de sınır ihlalleri kalbimizin maddi ve manevi anlamda sağlığını, dolayısıyla tüm sağlığımızı etkilemektedir. Peygamberimizin bu hadisinden kalbin fonksiyonel yapısını, insanın doğru yolu bulmasında temiz bir kalbe ihtiyacının olduğunu ve vicdana çok büyük görev ve sorumluluk düştüğünü, salih amellerin ancak salim bir kalple gerçekleşebileceğini de çıkarabiliriz.

Yediklerimiz kalbimizi etkiler de şahsiyetimizi etkilemez mi hiç? İnsan ve Hayat Dergisi’nin Mideden Ruha Yol Var Mıdır yazısında Fransız bir düşünür olan Savorin’in: “Bana ne yediğini söyle, sana kim olduğunu söyleyeyim!” sözüyle, araştırmacıların, aldığımız besinlerin, beynin biyokimyasını etkileyerek kişiliğimizi ve içinde bulunduğumuz ruh hâlini değiştirebildiği sonucuna ulaştığı özetlenmiş oluyor. Bunun sebebi olarak da besinlerin türlerine göre beyne farklı bir amino asit vermesi ele alınmış. Kimi uyarıcı, kimi ise yatıştırıcı olan amino asitler, farklı iletişim sinirlerine dönüşüyor. Mesela araştırmalarda hayvanî proteinlerin beyinde uyarıcı sinyal verdikleri tespit edilmiş. Hayvanî protein içeren besinler, yenildiğinde “fenilalanin” maddesi beyne geçiyor ve “nor adrenaline” ile adrenaline dönüşüyor. İşte bu yüzden

çok sık et ve et ürünleri ile beslenenlerin aktif, hareketli ve daha sert mîzaçlı oldukları tespit edilmiş. Nitekim aslan, köpek ve etçil hayvanlar yırtıcı; koyun, keçi ve deve gibi hayvanların ise daha uysal ve yumuşak olmaları buna bağlanmış. Bunlar hikmetten deliller fakat daha neler neler çıkacak Allahu âlem. Bahsettiğim yazıda pek çok ayrıntı da mevcut, dileyenler göz atabilirler.

Ee gönül bu kadar etkilenir de gönül dünyamızın yansıdığı ibadet hayatımız eksik kalır mı? Konumuzla ilişkili olarak Resûlullah bir gün ashabına, uzun yolculuklar yapmış, üstü başı tozlanmış, saç başı dağılmış, ellerini göğze uzatarak, "Yâ Rab, yâ Rab!" diye yalvarıp yakaran bir adamdan söz etmiş, "Fakat onun yediği haram, içtiği haram, giydiği haramdı. Haram ile beslenirdi. Peki, böyle birisinin duası nasıl kabul edilsin?" buyurmuştur. (Müslim, Zekât, 65) Efendimiz, hayatına haramların müdahil olduğu bir kimsenin, Allah rızası için yola çıksa ve bu uğurda çeşitli sıkıntılar çekse bile haramı bırakmadığı takdirde dualarının kabulünde zarara uğrayacağını bildirmiştir.

Duası makbul bir kişi olmak isteyen Sa'd b. Ebû Vakkâs'a Resûlullah, "Yediklerinin helâl olmasına dikkat et ki duaların kabul olsun" (Taberânî, el-Mu'cemü'l-evsat, VI, 310) tavsiyesinde bulunmuştur. Duası makbul kişilerden olmak için bizler de bu

tavsiyeyi alıp başımızın üstüne koymalıyız.

Bebekken olduğu gibi yaşarken de pek çok etkisi olan beslenme için Allah nice besinler yaratmışken bu haramlar niye peki? İnsanlığın hayat yolculuğundan başlayan bir imtihan boyutu olduğu aşikâr. Bir haramın hikmetlerinden hiç haberimiz olmasa bile, Allah'ın haram kılması yeterlidir, ondan kaçınmalıyız. Hikmetler ise pekâlâ araştırılabilir. Dr. Shahid Athar'ın, İslam'da Yasaklanmış Gıdaların İnsan Hormonları ve Davranışları Üzerindeki Etkileri, makalesini de hikmetleri bilme gayesi noktasında inceleyebiliriz. Diyelim haramların yararları da çıktı o zaman ne olacak? Allah içki ve kumarı yasaklarken, ikisinde de insanlar için büyük zarar ve bazı faydalar olduğunu, ancak zararlarının faydalarından büyük olduğunu söylemişti. (Bakara 2/219) Bizi ve keşfetmeye çalıştığımız nice şeyleri en iyi bilen Allah, helal ve haram ölçüsünde de ilminin büyüklüğüyle fayda ve zararı gözetmiştir diyebiliriz.

Peygamberimizin davetiyle sonlandırılmı yazımızı: "Ey insanlar! Hiç kimse kendisi için takdir edilen rızıkını yiyinceye kadar ölmeyecektir, rızık gecikse bile! Öyleyse Allah karşısında takva sahibi (sorumluluğunuzun bilincinde) olun ve dünyevî isteklerinizde dengeli davranın. Helâl olanı alın, haram olanı terk edin." (İbn Mâce, Ticâret, 2)

Engellilere Acımak mı Yoksa Onları Anlamak mı?

●● Asiye Çiner

Nasreddin Hoca, evinin damında çalışırken dengesini kaybedip düşmüş. Düşüğünü gören komşuları baygın haldeki hocanın etrafında toplanıp konuşmaya başlamışlar. Biri "Doktor çağıralım", bir diğeri "Kırıkçı bulalım" diyormuş. Konuşmalar böyle sürerken ayılan Nasreddin Hoca; "Bırakın tartışmayı, bana damdan düşmüş birini getirin" demiş. İşte bu fıkradaki gibi bazen ilk ihtiyaç duyduğumuz şey, bize uzaktan bakan değil bizi anlayan kişidir.

Kişinin kendisini muhatabının yerine koyabilmesine "empati" deniliyor. Engellilerle aramızdaki en büyük engel, "empati" eksikliği maalesef. Kişinin empati duyması kadar empati duymak istemesi de önemlidir. Engellilerle empati kuramamızın sebebi bunu yapmak istemeyişimizdir. Çünkü empati kurmak, onlardan biri gibi olma ihtimali ile hayalî bile olsa yüzleşmektir. O yüzden de bir filmi izler gibi uzaktan bakmak, "Allah yardımcısı olsun!", "Ay Allah'ım sen yardım et!" gibi acıma ve çaresizlik karışımı cümleler kurmak çok daha kolaydır.

Engelli bireylerin de haklı olarak en çok şikâyet ettikleri şey işte bu uzaktan bakıştır. Çünkü kişi bir engelli gördüğünde kurduğu birkaç cümle ile kendini rahatlatmakta gerisi ile ilgilenmemektedir. Etrafınızda hikâyesini duyduğunuz engelli bireyleri hatırlamaya çalışın. "Ben ondan önce ölürsem o ne olacak?" endişesi ile yaşamakta olan engelli annelerinin içinde bulunduğu durumu düşünün. Ve bir an için engelli olduğunuzu hayal edin... Toplumdan, çevrenizden ne beklerdiniz? Sizi gördüklerinde "Allah kurtarsın!", "Yapacak bir şey yok..." şeklinde geçiştirme cümleleri mi? Yoksa sizi hayatın içine katacak gerçekçi, olumlu, umut verici fikirler mi?

Elbette ki engelli, karşısındaki bireyden bir çözüm, onu hayatın içine çekecek bir fikir

beklemektedir. Fakat acımak iyi niyetle bile olsa hem içinde gizli bir kibri hem de bir çözümsüzlüğü barındırmaktadır. Oysa hayatın kime neler getireceğini hiç kimse bilemez. Acımayı, merhameti her fırsatta bize dinimiz öğütse de burada kastedilen acıma sadece pasif bir seyirci kalma süreci değil, aktif bir rehberlik faaliyetidir. Nitekim büyük bilgin Gazali şöyle der: "Acıma duygusunun ahlaki bir değer taşıması için, onun acıdığı kişinin ihtiyacını gücü ölçüsünde karşılaması ve bunu hür iradesi ile yapması gerekmektedir." Demek ki acımak, böyle aktif bir duruş barındırmıyorsa gerçek amacından kopmuştur.

Bir başka açıdan düşünecek olursak. Her hayırlı işte anahtar olan cümlemize, yani Besmele'ye, Besmele'nin anlamına bakalım: Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla. Bunun bir yorumu da şudur: Gerçekte esirgemek, acımak, başışlamak sadece Allah'a aittir. Çünkü hepimiz O'na muhtacız. Yarattıklarından mutlak üstün olan sadece Allah'tır. Biz yarattığı varlıklar ise işte bu merhamet dairesi içinde birbirimizi anlamaya, birbirimize yardım etmeye mecburuz. Çünkü hayatın akışı içinde herkes her şeyi yaşamaya namzettir ve "herkes, aslında bir engelli adayıdır".

Cahit Zarifoğlu

●● Sevgülay Öztürk

Sevgili gençler size seslenmek benim için seslenişlerin en güzeli en anlamlısıdır. Çünkü siz gençler benim hayalim, bugünüm ve yarınımsınız. Size söylediğim sözler asırlara ve çağlara söylenmiştir.

Benim atalarım üç asır önce Anadolu'ya Kafkasya'dan gelmişler. Babamın ailesi, Zarifoğullarından. Annem Maraş'ın yerlisi Evliyazadelerden. Çocukluğum Maraş'ta ve Anadolu'nun birçok yerinde geçti. Çok insan tanıdım. Çok değişik insan tipleriyle karşılaştım. Bu hal beni besleyen ve şiirlerimde insanın mesellerini ele alış biçimimi etkileyen önemli faktörlerdendir. Özellikle "Yaşamak" şiirimde çok farklı insan imgelerine yer vermem bundandır. Babamın ikinci hanımla evlenmesi çocukluğumda mutsuzluğum olmuştu. Bu yüzden ki her zaman az konuşan içe dönük bir çocuk oldum. Babam hukukçuydu. Bu yüzden şehir şehir dolaştık. Tahsil yıllarım birçok farklı okulda geçti. Gençlik yıllarımda hep kaçtım. İçime, kendime kaçtım. Kaçtığım babamdı, bulmaya çalıştığım yine babam.

Gençlik yıllarında yapmaktan hoşlandığım şeyler, güreş ve avcılık. Sporu her zaman çok sevmişimdir. Bunların yanı sıra pilot

olmayı çok istiyordum. Uçmak, gökyüzünün enginliğine yol bulmak en büyük hayalimdi. O zamanlar Hür Kuş diye bir dernek vardı, Türk Hava Yollarına bağlı. Onun açtığı pilotluk sınavlarına girdim. Kazandım. Çok mutlu oldum. Havalara uçtum. Ama göz muayenesinde bir gözümde küçük bir problem tespit edildi ve pilot olma hayalim böylece sona erdi. Sevincim kursağımda kaldı. O hüznü yıllarca hep içimde yaşadım. Gezmeyi çok severdim. Gezmek farklı yerler görmek beni her yönüyle zenginleştirirdi. Öyle ki çok az bir bütçeyle üniversite yıllarımda otostop çekerek Avrupa ülkelerini gezdim.

Liseyi iki dersten bütünlemeye kaldığım için arkadaşlarımdan üç yıl sonra bitirdim. Bir süre vekil öğretmenlik yaptım. Daha sonra İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Alman Filolojisi bölümüne kaydoldum. Üniversitede uzatmalı bir öğrenciydim. Üniversiteyi on yılda bitirdim. Maddi sıkıntılarım olduğu için hem çalıştım hem okudum.

Lise yıllarım itibariyle hep yazdım. Yazmak hele şiir yazmak benim için hayatın anlamı, yaşamının kendisiydi. Bir dönem Abdurrahman Cem mahlasıyla Yeni İstiklal gazetesinde

Cahit Zarifoğlu

şiirler yazdım. Daha sonra daimi olarak Diriliş dergisinde şiirler yazdım, bunların yanı sıra yine Yeni Dergide. Papirüs ve Soyut dergilerinde şiirlerim yayımlandı.

Sevgili gençler! Size en büyük tavsiyem çok okuyun, mutlaka yazın ve dünyayı gezin. Bu üç şey hayatınızda her zaman olsun. Bunlar sizi çok geliştirecek ve insanlığa güzel miraslar bırakmanızı sağlayacaktır. Dolmadan taşmak olmaz. Yüreğinizi ve zihninizi güzelliklerle iyiliklerle hak ve hakikatle doldurun ki söyleyecek sözünüz olsun.

İlk şiir kitabım İşaret Çocuklarıdır. Bu kitabımda parçalanmış bir insan psikolojisini ve insana olan duyarlılığımı konu ediniyorum. Şiir kitabımı kendi imkânlarımla bastırdım. Kendi imkânlarımla ücretsiz olarak dağıttım okunsun diye. Bazı kimselerin onu soba tutuşturmak için yaktığını öğrenince bende tutuştum. Yandı yüreğim kitabım gibi. Okuyan yok mu? Niye okumuyoruz yazılanlara niye kıymet vermiyoruz ve cahiliye devirleri niye bitmiyor diye haykırdım bir ömür.

Lise yıllarımda arkadaşlarım Rasim Özdenören, Erdem Beyazıt, Mehmet Akif İnan'dı. Onlarla şiire edebiyata dair çok güzel sohbetler ederdik. Lise arkadaşlığı benim için bu anlamda çok önemlidir. Daha sonraları Nuri Pakdil'le tanıştım. Üzerimde büyük emeği olan Nuri Pakdil'le. O da bani Sezai Karakoç'la tanıştırdı. Sezai Karakoç'un

sohbetleri ve yazıları o günden sonra beni hep etkilemiştir. Ve benim hocam olmuştur. 1976 dan dan sonra arkadaşlarımla birlikte Maveria dergisi çıkardık ve orada yazılar yazmaya başladım. Maveria dergisi, bir derginin ötesindedir. Türkiye'nin fikir düzeyinde dışa açılışını sağlayan bir dergiydi maveria. Yeni bir nesil yetişmesinde mücadeleci bir nesil yetişmesinde adeta bir mektepti. Diğer dergiler gibi sadece bir edebiyat dergisi değildi. Bir süre Nuri Pakdil'in çıkardığı Edebiyat dergisinde yazılar yazdım.

Sevgili gençler! Arkadaşlarınız her zaman önemlidir. Her zaman sizi ileriye götürecek, size iyi ve güzel adına bir şeyler katacak arkadaşlarınız olsun. Arkadaşlarınızla birlikte bilgi ve ilim yolunda zenginleşin. Hayatınızı, zamanınızı boşa geçirmeden bir dava adamı şuuruyla yaşayın.

Seyyid Abdülhakim Arvasi'nin ailesinden Berat Hanım'la evlendim. Dört çocuğumuz oldu. Evliliğimde Necip Fazılın emeği ve desteği oldu. Nikâh şahidim Necip Fazıl Kısakürek oldu.

Sevgili gençler! Size eserlerimin adını yazıyorum. Sizden beklentim eserlerimi okumanızdır. Benim size söyleyeceklerim var o kitaplarda. Bilin ki okumak, en büyük zenginliktir.

Şiir Kitaplarım; *İşaret Çocukları*, *Yedi Güzel Adam*, *Menziller*, *Korku ve Yakarış*

Hikâye Kitabım; *İns*

Çocuk Hikâyelerim; *Serçe Kuş*, *Katır Aslan*, *Ağaçkakanlar*, *Yürek Dede ile Padişah*, *Küçük Şehzade*, *Motorlu Kuş*, *Kuşların Dili*

Çocuk Şiirlerim; *Gülücük*, *Ağaç Okul* (Çocuklara Afganistan Şiirleri)

Roman Kitabım; *Savaş Ritimleri*, *Ana*

Günlüklerim; *Yaşamak*

Denemelerim; *Bir Değirmendir Bu Dünya*, *Zengin Hayaller Peşinde*

Tiyatro Eserim; *Sütçü İmam*

Genç yaşta kanser hastalığına yakalandım. Ve 1987 yılında 47 yaşında bu dünyaya veda ettim. Kabrim Beylerbeyi Küplüce Mezarlığında. Beni ziyarete gelmenizi bekliyorum.

Hız. Hûd (a.s)

●● İrem Ertuğrul

Tevazu ve vakar... İki erdem de bir orta yol hasletidir. Tevazu, onursuzca baş eğmeksizin mütevazı olmanın; vakar, kibirlenmeksizin ağırbaşlı ve onurlu duruşun adıdır. Her erdem gibi tevazu ve vakarın da en mükemmel örnekleri öncelikle âlemlere rahmet Peygamberimiz Hz. Muhammed olmak üzere, tüm peygamberlerde cisimleşmiştir.

Kibirleri yüzünden helak olmuş bir kavme peygamber olarak gönderilen Hz. Hud (a.s)'ı analım o halde.

Nuh Tufanı'ndan sonra Nuh (a.s)'ın torunlarından biri olan Ad, Yemen'e gelip yerleşmiş, çoğalan kavmine Ad kavmi denilmiştir. Toprakları çok bereketliydi, bağları İrem Bağları diye meşhur olmuştu. İnsanları çok güçlü kuvvetli olmaları, boyları ve cüsseleriyle ünlüydü. Servet ve bolluk içinde yaşıyorlardı. Muhteşem saraylar, yüksek sütunlu binalar inşa etmişlerdi.

Tüm bu nimetler içinde hayatlarını sürerken bilin bakalım ne oldu? Ad kavmi, bir süre sonra Nuh (a.s)'ın getirdiği dini ve Allah'ı unuttular. Çeşitli putlara tapmaya başladılar. Kibirlenerek azdılar, diğer insanlara karşı büyüklük tasladılar. Servetlerini, fakirleri ezmek, köle gibi çalıştırmak ve kendilerinden olmayanlara işkence edip zulmetmek için kullandılar. Ad kavmi, Nuh Tufanı'ndan sonra putpe-restliğe dönen ilk kavim oldu. Ve Allah, onlara kardeşleri Sam'ın soyundan gelen bir uyarıcı gönderdi: Hz. Hûd (a.s)

"Âd kavmine kardeşleri Hûd'u peygamber olarak gönderdik. Hûd (a.s) onlara; 'Ey kavmim! Allah'a ibadet edin. İbadet edilecek O'ndan başkası yoktur. Hâlâ O'nun azabından korkmayacak mısınız?' dedi." (A'râf 7/65)

Hud (a.s), onlara vakarla ve görevinin tamamen bilincinde olarak tebliğde bulundu. Tüm peygamberlere yapıldığı gibi ona

da zulmedildi. Alaya alındı, yalancılıkla suçlandı, küçümsendi, işkence gördü. Ad kavmi, Allah'ın onlara bahsettiği nimetlerle kibirlenip nankörlük ettiler. "Ad kavmine gelince, onlar yeryüzünde büyüklük tasladılar ve: 'Bizden daha kuvvetli kim vardır?' dediler." (Fussilet 41/15)

Bu kibirlerinin karşısında Allah, onlardan nimetlerini geri çekmeye başladı. Yağmuru kesti ve o çok övündükleri bağları, bahçeleri kurudu. İnşa ettikleri yüksek binaların içinde açlıkla karşı karşıya kaldılar. Hud (a.s) onlara, bunun Allah'ın azabının yaklaşması olduğunu söylese de onu yine dinlemediler.

Sonunda büyük, soğuk ve kavurucu bir rüzgârla helak oldular:

"O azabı, vadilerine doğru yayılan bir bulut halinde gördükleri zaman: 'Bu bize yağmur yağdıracak bir buluttur.' dediler. Hud ise: 'O sizin acele gelmesini istediğiniz şeydir. O bir rüzgârdır ki, içerisinde acı bir azap vardır. O rüzgâr, Rabbinin emri ile her şeyi yıkar mahveder.' dedi. Nihayet helâk oldular ve evlerinden başka hiçbir şey görünmez oldu. İşte biz günahkâr kavmi böyle cezalandırırız." (Ahkaf 46/24,25)

Hud (a.s) ve ona inanan az sayıda kişi, bu felaketten sonra Mekke'ye gidip yerleştiler. Peygamber Efendimiz (s.a.v), Veda Haccı'nda Usfan Vadisi'nden geçerken Hz. Ebu Bekir'e "Hûd'un, beline aba tutunmuş, belinden yukarısını alacalı bir kumaş ile bürümüş, genç ve kızıl, yuları hurma liflerinden örülmüş dişi bir deve üzerinde, hac için buradan telbiye ederek geçmiş" olduğunu haber vermiştir. (Ahmed, Müsned, I, 232) Hud aleyhisselam, hayatının geri kalanını Mekke'de geçirip burada vefat etmiştir.

Vakar ve tevazuyu, Hud (a.s)'ın sabırla kavmine tebliğini yapmasında ve Allah'a güvenip onların inkârları için şikâyetçi ve isyankâr olmamasında, cahil ve kibirli insanlar karşısında takındığı olgun tavrında görebiliriz.

Hud (a.s)'ın kavmine tavsiyesiyle bitirelim sözümüzü:

"Ey kavmim Rabbinizden mağfiret dileyin, sonra O'na tövbe edin (O'na yönelin)ki gökten üzerinize bol bol rahmet göndersin, kuvvetinize kuvvet katsın, Suç işleyerek (Allah'tan) yüz çevirmeyin." (Hud 11/52)

